

SZENTES ÉS VIDÉKE

VEGYES TARTALMU LAP

● Egyes lappeldányok kizárólag Schönfeld A. könyv- és papirkereskedésében kaphatók. ●

Megjelen vasárnap és csütörtökön reggel.
Előfizetési ár:
negyedévre 1 forint 25 kr., félévre 2 forint 50 kr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
I. t. 306. sz., Sonnenfeld Sámuel úr házában,
hová a kéziratok címzendők.

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
a kiadóhivatal
mérsékelt árjegyzék szerint számít fel.

Felhívás előfizetésre.

A tizenharmadik évfolyam 3-ik évnegyve-
gének küszöbén a szokott bizalommal és köz-
vetlenséggel fordulunk az olvasóközönséghez,
hogy egyfelől megköszönjük azt a meleg érdek-
lődést és szép támogatást, melyben szellemi
munkánkat részesíti, másfelől pedig támogatását és
törekvéseink iránt való érdeklődését, rokonsz-
envét továbbra is kérjük.

Lapunknak sem iránya, sem programja
nem változik az alispáni székben bekövetkezett
személyváltozás folytán.

Öszinte igyekezetünk, hogy a megvalósítá-
sra váró alkotások, a megoldandó eszmék
békés úton nyerjenek közakarrattal
elintézést; de — mint eddig nem cselekedtük —
nem térünk ki ezután sem semmi támadás elől.

A közjó érdeke mindenen felett! Ha kell
békés úton; ha másként nem lehet, küzdelmek
között is előmozdítva: ez a rövid programunk
és erre kérjük a közönség támogatását azon
ígérettel, hogy kitűzött programunkhoz, mint ed-
dig, ezután is hívek maradjunk.

Lapunk előfizetési ára:

Negyedévre . . . . . 1 frt 25 kr.
Félévre . . . . . 2 frt 50 kr.

mely összeg vidékről legcélszerűbben postautal-
vánnyal küldhető be, míg a helybeliek előfizetési
szándékukat a lap kiadóhivatalánál (I. t. 306. sz.)
vagy a lapkihordónál is bejelentethetik.

Szentesen, 1892. június hó.

Tisztelettel:

a SZENTES ÉS VIDÉKE
szerkesztősége és kiadóhivatala.

PÁRDA.

Egy szellemes gonosztevő.

(Folytatás.)

4

1835 november 12-én ült össze a Szajna-
kerület esküdtzéke. Lacenaire nem kívánt
védő ügyvédet, de a kormány hivatalból al-
líttott mellé egyet. A terem zsúfolva volt
hölgyekkel és a gazember állandóan mo-
solygott.

Öltözéke választékos, viselkedése nyu-
godt, előkelő volt. Avril és Francois, kik
mindketten közönséges munkásoknak tün-
tek fel mellette, hallgatagok, levertek voltak.

Mikor bűnrészségük bizonyítékai egyre
jobbán halmozódtak, Lacenaire gúnyosan
tekintgetett rájuk, míg a tárgyalás egyéb
menetekor többnyire újságot olvasott vagy
vidáman társalgott a melléje rendelt hiva-
tals védővel.

Nem volt nehéz Avril és Francois
bűnrészségét az általa véghezvit gyilkos-
ságokban bizonyítani. Egy Frochard nevű,
azóta élethosszig tartó kényszermunkára ítél
fegyenc, aki korábban együtt volt fogva
Avrillal a poissy-i börtönben, vallotta, hogy

Városi közigazgatás.

Lapunk legutóbbi számában hirt
adtunk róla, hogy Zsilinszky Mi-
hály főispán a mult hét folyamán előbb
a vármegye központi hivatalaiban és
nyomban erre Szentes város hivatala-
iban tartott közigazgatási vizsgálatot.

A szerdai ünnep miatt lapunk leg-
utóbbi számát már szerdán délelőtt 10
órákor kelle lezárnunk és így nem volt
móduunkban a vizsgálatok eredményé-
ről is beszámolni, amely pedig sok te-
kintetben elég elszomorító; mert a
város két aljegyzője lett, már ezen
vizsgálat adatai alapján. állásától fel-
függesztve, ellenük a fegyelmi vizsgá-
lat megindítva és — ha hinni lehet a
hírmásnak, — várható, hogy még 1—2
városi tisztviselőt ér hasonló sors.

El lévén rendelve a fegyelmi vizs-
gálat, nem tisztünk mérlegelni: miért,
mi okon történt ez? Amig ez a vizs-
gálat befejezve nem lesz jogerős fe-
gyelmi határozattal, mi az állásuktól
felfüggesztett tisztviselők többé vagy
kevesbé hanyag és muladékos volta
fölött nem akarunk bírálatot mondani.

Prejudikálnánk ezzel a fegyelmi
hatóság ítéletének, amelyet pedig sem-
mi irányban befolyásolni nem szabad;
esetleg pálcát törnének eleve olyanok
felett, akiknek — a vizsgálat során
ez is kiderülhet — talán nem is olyan

súlyos beszámítás alá esik a köteles-
ségmulasztásuk vagy hanyagságuk,
mint első tekintetre látszhat.

De meg maga a vizsgálat, amely-
nek alapján a tisztviselők felfüggesz-
tése történt, illetve annak eredménye,
ma még hivatalos titok, amelyet res-
pektálni illik.

Igy fogva fel a tényt, hogy a fő-
ispán Szentes város két aljegyzője
ellen a fegyelmi vizsgálatot elrendelte
és őket egyidejűleg hivataluktól is
felfüggesztette: természetesen nem e
két tisztviselő ügyével, hanem a vá-
rosi adminisztrációval általában fogunk
é cikk keretében foglalkozni.

Aki ismeri az adminisztráció lé-
nyegét és tudja, hogy annak egyik
legfőbb kelléke: a különböző közigaz-
gatási ágak szoros egymáshoz fűző-
dése és olyan összetartozása, mint
ahogy egyik láncszem a másikhoz
illeszkedik, hogy szétválaszthatatlan
egészset képezzen; aki e tudatával a
szentesi városházat felkeresi: nyom-
ban, első tekintetre be fogja látni,
hogy nálunk mintaszerű közigazgatás
a lehetetlen feladatok közé tartozik.

Alig 2—3 hivatal esik egy fődél
alá, egyik egy, másik más épületben
van elhelyezve és maga ez az elhelye-
zés korántsem tervszerű, korántsem
bizonyos rendszer szerint való csoport-
osítás, hanem csak össze-vissze rótt

— A halálnak, mondá, nincs hatalma
e beteges, kifecamult lélek fölött. Mert ime,
lássák, milyen nyugodtan várja a bűnös ité-
letét! Ez a rendíthetetlen atheizmus, ez a
hidegvérűség a vérpád láttára, az irodalom
és költészet iránt való e szenvedély ilyen
válságos helyzetben — ez több, mint amit
véges emberi elmém felfogni és megérteni
képes. Halált ilyen gatzettekre? Halálra itélni
egy embert, aki e fölött ércel és kacag?
Nem, ez nagyon enyhe bünhődés volna! In-
kább kárhoztassák őt az életre. Es ha ön,
Lacenaire, lábál tportra is eddig az emberi
társadalom legszentebb törvényeit: meg fogja
még tanulni, hogy vannak szenvedések,
amelyek ellen még az ön lelke sincs eléggé
vértézve; és e nap-napra megújuló kin
közepett megnyílnak majd szemei, hogy
megismerjék isten újját, akit eddig kigúnyolt.
Ekkor aztán alázatosan fogja meghajtani
fejét a mindenható hatalma előtt és szene-
véseiben gonosztervei bünhődését fogja látni.

De Lacenaire mitsém akart hallani az
életről.

— Rég ideje, mondá, hogy csak a
multban élek; nyolc hónapja minden éjjel
ágyam szélén ül a halál. Aki azt hiszi, hogy

a Temple boulevardon találkozott vele és
együtt ittak egy pohár bort egy közeli korcs-
mában. Ekkor ajánlotta már neki Avril, hogy
Chardonékat gyilkolják meg, akiknek — köz-
tudomás szerint, akkor 10,000 frankjuk volt,
amiből Frochardnak 3000-et ígért ha segít-
ségére lesz. Batonnak, az operaház szabó-
hivatalnokának is meg kellett jelleennie az
esküdtzések előtt, ahol remegve vallotta be,
hogy ő ismertette meg Francois Lacenai-
rrel.

A Passage du Cheval-Rouge-i gyilkos-
ság fölött kihallgatott orvosok vallomása
szerint, az ott talált ráspoly nyele is vérrrel
volt fődve és a gyilkos, döfésének hevessé-
gében önmagát is okvetlenül megsértette,
mert a ráspoly vas nyelének hegyes végét
nem fődte el teljesen a ráerősített parafa-
fogantyú.

Lacenaire megerősítette az orvosok ez
állítását, minek bizonyosságul felemelkedett a
padról és felmutatta a forradasos kezét; az-
tán nyugodtan ült le ismét a helyére és
folytatta az újságolvasást.

Hogy Lacenaire életét megmentse, a
melléje rendelt védő azt állította, hogy a
halál nem elég büntetés ilyen gonosztertekért.

valami, ahogy egy játszma kártya egyes lapjai a véletlen keveréssel jutnak egy vagy más helyre.

Sok hivatalunk hosszasan vándorlásban volt. Ma itt, holnap amott kerekeszhet az ügyes-bajos és ha a városi tisztviselő — mint most az árvaszék cselekedte — a képviselőtestülethez fordul: ha kijelenti, hogy a rendelkezésére bocsátott helyiségben hivatalos kötelességének — felsorolt nyomós okoknál fogva — eleget nem tehet és hogy, ha a bajon nem segít a város, a felelősséget magáról elhárítani kénytelen: akkor felzúdulnak a képviselő urak és ráválnak a tisztviselőre: »mondjon le, ha nem vállalja el a felelősséget!»

Mintha csak mondani akarnák: »Kapni k...t csak korpa legyen!»

Es hagyján, hogy az ilyes nyilatkozatokkal a tisztviselőt elkedvetlenítjük, hogy a tisztí állásokat szolgálva sülyesztjük alá, hagyján, hogy a hivatalok szétszóródottak, nélkülözik az egységet: ezenkívül több hivatal a város külterületén van elhelyezve, hogy minél hozzáférhetőbb legyen a közönségnek és minél tágabb kapu nyitassék a hanyagságnak.

Túl a Kurcán, tehát a város külterületén van elhelyezve a községi bíróság, két aljegyzői, a közgyámi és számvevői hivatal, ezenkívül egy ideig itt volt a fogyasztási és italmérési javadalmak kezelősége is.

Két ízben történt, hogy e hivatalokba — egyszer pláne fényes nappal — tolvajok hatoltak be és pénzt tolvajoltak.

A fogyasztási és italmérési javadalmak kezelősége időközben egy felszer-féle helyiséget ragasztottak a város egy bentlevő épületének végéhez és tették ezt dacára annak, hogy az építés megkezdése előtt felszólaltunk azon abszurditás ellen, hogy — ha már építünk, miért ne legyen ez a javadalomkezelőség — a könnyebb ellenőrzés és elszámolás tekintetéből,

a közpénztári hivatalba benyílt, hogy a felek az illetékeket, a kezelőség által kiállított bárcára, közvetlen a közpénztárnál fizethessék le.

Hogy csak e példánál maradjunk: ma is úgy van, hogy csak egy napról a másikra ugyan, de ezen javadalmak kezelésénél olyan egyének bevételeznek pénzt, akik a városnak — státustiszterüen — nem tisztviselői csak magánalkalmazottjai, akikkel szemben tehát még fegyelmi jogot sem gyakorolhat, legfőleg egyszerűen túladhat rajtuk.

Nem gyanúsításképen hozzuk ezt fel, hanem, hogy dokumentáljuk, a hivatalok szétszóródottsága milyen ferde és tarthatatlan állapotokat teremt nálunk.

Szinte illuzóriussá válik ilyen körülmények közt a felügyelet és ellenőrzés.

Az alkalom — jól tudjuk — csábit. A városi hivatalok egy része, mint már felsoroltuk, a külterületen van, kivül a mindennapos ellenőrzés körén. Csuda-e, hogy egyik-másik ott elhelyezett tisztviselő nem veszi nagyon szigorúan a dolgát, elhanyagolja teendőit és olykor napokig sem megy hivatala tájékára.

Mert erős kötelességérzet kell ahhoz, hogy valaki — minden felügyelet híján — önként pontosan végezze mindenkor a teendőit és ez az erős kötelességérzet a legkevesebb emberben van meg, az bizonyos.

Sem mentegetni, de vádolni nem akarunk senkit. A polgármester a városi adminisztráció feje. Az ő tiszte, ellenőrizni az egyes tisztviselőket: pontosan járnak-e hivatalba és hivatalos óráik alatt kötelességüket teljesítik-e?

Ugye a polgármesternek ezenkívül el kell intéznie az elnöki osztályba beosztott összes folyó ügyeket, végrehajtania a tanács és közgyűlés határozatait; ha lelkiismeretesen teljesíti tisztét, elnökölnie az árvaszék

kellenetlenségei hozták ki olykor sodrából. Panaszkodott, hogy az elfogatást követő éjjelen kényszerzubbonyt adtak rá és mikor ettől a következő napon megszabadították, így szólt felügyelőjéhez:

— No, most ismét úgy alszom, mint egy kis isten!

Az alixi szeminariumban volt tanárai egyike hírlapilag nyilatkozott, hogy Lacenaire, mint gyermek, sem vallástalan sem erkölcselen nem volt; mire a klasszikus orgyilkos így felelt:

— Ön bátorságot akar belém önteni, én azonban nyíltan, őszintén mondhatom önnek, hogy rettegés és félelem egy pillanatra sem lopóztak szívemhez és ha merném, Horácius következő szavait alkalmaznám magamra:

»Ha beomlik és összeroskad az égbolt, bizonyára egy rettenthetetlenre hullanak alá romjai; így azonban csak azt mondom: Ne feledd, megóvni állhatatosságodat a szerencsétlenségben. Láthatja, kedves tanítóm, hogy nem feledelem el egészen amire tanított.

A párisi érsek Coeur abbát küldte az elítélthez, Lacenaire hideg udvariassággal fogadta a lelkész és kérte: kimélné meg őt a szokásos erkölcsi prédikációk és litániáktól,

gyűlésein. Honnan szakítson hát időt, hogy ezen sokoldalú elfoglaltságán túl ellenőrző tisztét is szigorúan teljesítse, mikor az adminisztráció gépezetének egyes kerekai szét vannak szórva a városban sőt a városon kívül is?

Ha ezt akarná cselekedni: úgy egyebet se tegyen, csak nap-napra hivatalról-hivatalra járjon és hanyagolja el mellette a saját hivatalos teendőit.

Ezt pedig nem lehet és nem is szabad kívánni a polgármestertől. És ezért türethetetlen a mai helyzet, ezért kell — saját jól felfogott érdekében — minden erőnket megfeszíteni, hogy a város kivergődjék mai szellérvoltából, hivatalait egy központi székhelyben, rendszeresen, egy fedél alatt helyezhesse el.

Mikor a legutóbbi városi közgyűlésen az árvaszék panaszát tárgyalta a képviselő, egy városi képviselő szóba is hozta a városházépítés kérdésének aktuális voltát.

De hát elűtetett. Megmondták neki és megmagyarázták apróra, hogy ez tizedrangú kérdés, ezzel még jó ideig várhatunk. Aki tisztviselő pedig a mai slendrián viszonyok közt nem akarja magára venni a felelősséget, hát mondjon le. Majd lesz helyette más, aki húzza a kenyérért az igát a felelősséggel együtt addig — amíg a nyakába nem szakad és el nem nyeli egy fegyelmi vizsgálatban.

No, amíg ilyen lesz a képviselőtestület többségének gondolkodás-módja, addig ugyan szó sem lehet nálunk minta-adminisztrációról.

Ez bizonyos!

Változás a postaforgalomban. A f. hó 1-től több előnyös változás következett be a postai szállítási és forgalomban, amelyek közül szükséges, hogy ismertessük azokat, mik közönségünkre érdekel bennünket.

Nevezetesen változott a pénzutalvány díjtartaja, amennyiben a f. hó 1-től a ha-

inkább forduljon egy olyan ember értelméhez, aki a halál küszöbén áll. Az abbé megígyezte erre, hogy a legnagyobb gondolkozók, mint Descartes, Pascal, Boussuet, Fenelon és Massillon egyidejűleg vallásos és istenfélő férfiak is voltak.

— Ön Massillont említi, felelt Lacenaire; ezt az embert, aki, hogy püspöksüvegéhez jusson, nem állotta egy embert, mint amilyen Dubois bibornok is volt, szentté avatni?

Az abbé meggyőződött, hogy e megcsontosodott gonosztevőre nem képes hatni és elhagyta celloját.

Röviddel ezután szobrászok és frenológusok keresték fel, hogy gipszlárvát vegyenek föl a gyilkos arcáról és koponyájáról.

— Majdnem megfulladtam a gipsztől; vélte utóbb Lacenaire. És ezt szerettem volna is, mert legalább valami új beszéd tárgyá lett volna a világnak.

Ennyire ment e nevezetes gonosztevő elvetemült hűségá.

Pár órával előbb, hogy a Concierget elhagyta, a börtönt, amelye elítéltetése után szállították, egyik legidealisztikusabb költeményét írta meg, a »Két barátomhoz« címűt.

(Vége köv.)

büntetésem kiszabásának megváltoztatására töreksem, nagyon téved. Megkegyelmezés? Ilyenben nem részesíthetnek és én nem fogom ezt önökötől kérni! Nem akarom a kegyelmet — nincs előttem semmi becse! Az élet: küzdelem. Bátran, vitézül küzdöttem, de megvertem. A társadalom nem vetett rám ügyet, amíg használható lettem volna valamine. Ki volt hát a hibás?

Es nyugodtan, mosolyogva ült le ismét, hogy az újságolvasásba mélyedjen.

Lacenairet és Avrilat az esküdtzék halálra ítélte, Francois ítélte élethosszig tartó fegyházra szőlt. Lacenaire egy szemhunyorítás nélkül, nyugodtan hallgatta meg ítéletét, a nélkül hogy ajkáról csak egy pillanatra is eltűnne a mosoly; aztán vidám társalgással töltötte az erre következő estét. Csak az elen tiltakozott erősen, hogy koponyája egyenértékű volna egy Avril kobakjával.

— Életem, így okoskodott; bizonyára magamnak sem ér 5 sós-t sem; de azt mindenkinek be kell látnia, hogy Avril feje nem ér annyit mint az enyém — nem egy szövetből valók — és így ismét én vagyok az, aki legtöbbet veszt.

Csak a börtön mellőzhetetlen aprólékos

zánkban vagy Ausztriában forgalomba hozott utalványoknál, nem mint eddig 5 frt után, hanem 10 frt után lesz 5 kr. portó fizetendő. Bosznia, Hercegovina, Törökország, Németország és Luxemburgba pedig 20 frt 10 kr. és minden következő 10 frt után 5 kr. A külföld egyéb államaiba minden tíz frt után 10—10 kr.

Még jelentősebb ennél az az újítás, hogy a f. hó 1-től a levélpostai utánvételi szolgálatot is életbe léptették, első sorban a magyar szent-korona területére és Ausztriára.

Ez újítás szerint a feladó, ajánlva feladott levélpostai küldeményeit, — mint levél nyomtatványok, keresztöltés, áruminta — dróbnként 500 frt erejéig térheltheti meg, vagyis kikötheti, hogy címzettnek a küldemények az utánvételen meghatározott pénzösszeg beszedése mellett kézbesítettessenek. A posta aztán az így beszedett összeget posta-utalvány útján fizeti ki a feladónak.

A posta által ily utánvételes levélpostai küldeményeknél beszédett összeg utánküldetésének, nemkülönbön térítvény kikötésének a levélpostai utánvételeknél nincsen helye, ellenben expresse (sürgős) kézbesítés kiköthető.

A posta az utánvételes levélpostai összegekért ugyanúgy szavatol, mint minden egyéb ajánlott küldeményért.

Az utánvételes levél a feladó által az itt közölt minta szerint szerelendő fel:

Utánvétel: 30 frt 45 kr.	
Feladó: X. Y. maghereshedő Debrecen.	
level-jegy	
Itt következik a címzett neve	rag-jegyek
ajánlva	í k a s a

Az utánvételes levélpostai forgalom előmozdítása céljából, a magyar szt. korona területén, a f. hó 1-ével még a következő tarifális változások léptek életbe:

A levél maximális súlya, akár utánvételes akár nem, 250 grammról 500-ra emeltetett fel, kivéven a hivatalos leveleket, a melyek súlya továbbra is 1 kgrammig terjedhet.

A 250 gr. súlyt meghaladó díjköteles levél frankódija a helyi forgalomban 9 kr., nem helyi forgalomban 15 kr. — Az ajánlás díja, a portó-pótlék stb. nem változott.

Az ilyen levelek térfogata azonban nem haladhatja meg az árumintákra kiszabott méreteket, vagyis a három területi irányban a 10, 20 illetve 30 cmt. vagy ha a levél tekercs alakú, hosszban a 30, átmérőben a 15 cmttr.

Változás alá esett a f. hó 1-től a magyar szent korona területén a póstai csomagtarifa is, amennyiben az eddigéig 500 grm. menő csomagok után szedett 12 illetve 24 kros díjtételek, a fenti levélpostai tételekre való tekintettel, elesnek és így a póstai csomagok a magyar belföldön épp úgy mint a német birodalommal való forgalomba 5 krig egységessé díj (75 klmtr. 18 kr, azontúl 30 kr.) alá esnek.

Látni való ezekből, hogy a behozott újítások a forgalom szempontjából mind na-

gyon előnyösek és lényegesen hozzá fognak járulni annak emeléséhez.

Közöségünknek figyelmébe ajánljuk, hogy az itt közölt és öt érdeklő változások iránt magát a közleményből, saját érdekében, jól tájékoztassa.

Állatbiztosítás.

(Kaposlotban az Állategészségügyi és Állattenyésztési kérdéssel.)

(Folytatás.)

III.

Említettük, hogy tárgyunknak főurója az állatorvosi intézmény fejlesztése s miután azt hisszük, hogy ezt a fölvetést igazoltuk is, jelen közleményünk első felében említett s az állami állatorvosi intézmény befejezésére vonatkozó észrevételre visszatérve, konstatálnunk kell, hogy az intézmény befejezése még egyáltalában nincsen, hogy azon alkotó kézre és címére, mely eddig alkotott, ezután is nagy szükség lesz s a mai unnepeletés címe valóban helytelenül valasztotta.

A szóban levő ügy rendezése nagy-szabású intézkedés s bizonytalannal pénzaldozatokat igényel úgy az egyesek, mint az állam részéről; de csak ekkor lehet majd igazán joggal elvárni a közönségtől, hogy az állatok betegedését pontosan bejelentse. Csak az esetről-esetre pontosan megtett e nemű jelentések alapján lesz lehetséges a hatóságoknak s a számban megszorodott szakértőknek az állategészségügy terén eredményeket fölmutatni, s a néha nagy kiterjedésű forgalmi korlátozások által előidézett kárt a lehető legkisebb minimumra leszállítani, a külföldi kapukat állatkereskedésnek előtt nyitva tartani, az emberek egészségére károsan hatható befolyásokat csökkenteni s így közvetett úton az egyes elzarolásokból eredő károkkért némi viszonzószolgálatot nyújtani.

Eme főúrgy mellett nem fölösleges még néhány állategészségügyi s illetve állattenyésztési kérdést is fölemlíteni, melyek szintén rendezést igényelnek. Ezek között, mint az állattenyésztésre is fontossággal bíró, első sorban a védőoltás kérdése képezheti megbeszélés tárgyát.

A védőoltásoknak az idő szerint legelterjedtebb alakjai: a lépfene és sertés-orbánc elleni védőoltások, melyek maig sem terjedtek el oly arányban, a mint az első években hinni lehetett.

A nagybirtokosoknál, hol az állattenyésztés egy csoportban nagyobb arányban könnyen személtethetőleg üzemik, hol tehát a beálló veszteségek is szembetűnőbbek, a védőoltások megiehetősen tért hódítottak s nem hihető, hogy azon birtokosok közül, kik azt alkalmazták, egy is megbánta volna tettét. Ha tehát ezek eredményvel végeztek a védőoltásokat, mi lehet az oka annak, hogy ezen eljárás a közönség mas rétegében, a községekben nem terjed? Pedig pl. az orbánc eseteit tekintve, sokkal több — több mint a mennyi a kimutatásokba belé kerül — az egyes községekben előforduló esetek száma, mint a mennyi az uradalmakban megfigyeltetik. Ennek több oka lehet. Oka lehet a közönség tájékoztatatlansága. Nem tudja, hogy nehány darab állatból álló gazdaságának megvédésére van mód. Mert hát az, hogy a védőoltások eredményesek, közhírré téve, a közönségnek ajánlva még soha sem lett. Oka lehet továbbá az is, hogy fölteve, ha a közönség tud is valamit a védőoltások kedvező eredményéről, nincsen megadva részére a mód, hogy az eljárást végre is hajtassa. Mert aránylag csak egyszerre, nagyobb arányban végezett oltások igen olcsók, ellenkezőleg pedig nagyon drágák. Ezt illetőleg a közönséget alaposan tájékoztani kellene s a védőoltás csak legalább is viszonylagos eredményt biztosít, a közönségnek ajánlani kellene, mint az övöeljárások egyik legbiztosabbikat. E mellett azonban gondoskodni kellene egy részletes utasításról, mely a községek területén elszórtan levő állatok védőoltásának követendő szabályokat stb. tartalmazza. Főleg pedig intézkedni kellene, hogy kisebb csoportokra, 5—10 darabra való oltóanyag is legyen beszerezhető, hogy két-három darab

állat fölött rendelkező gazda ne legyen kénytelen 25—50 darabra való oltóanyag megvételére.

Csak hogy ennek is illetékes helyről — a megfigyelési központból — az állategészségügyek fölügyeletétől kellene kiindulnia. Onnan pedig nehezen indul valami.

Még egy igen furcsa körülményt kell megemlíteni, mi állategészségügyi szempontból igen súlyos következményekkel jár.

Ugyanis nincsen világos intézkedésünk arra nézve, hogy a külön-külön önálló községet alkotó, de egymásra vagy közvetlenül egymás mellé épített községekkel mi történjék akkor, ha pl. csak az egyiknek állatállományában lépett föl valamely betegség járványosan? Elzárassk-e a forgalomtól a kettő, vagy csak az, ahol az állatok között a betegség már tényleg felépett? Ebben az ügyben is fonnforog az intézkedés szükségé, mert azt a hatóságokra bízni nem tanácsos.

Az állattenyésztést illetőleg két kérdéssel fogunk röviden foglalkozni. Az egyik a községi sertésenyésztés silány, elhanyagolt volta. A másik az alkalmatlan apaállatoknak hivatalból elrendelt, tehát kényszer kiheréltetése.

A mi a sertésenyésztést illeti, ennek előrevitelére csak a legutóbbi időben s akkor is csak annyiban történt felsőbb helyről intézkedés, hogy az apaállatokról az évente készíthető kimutatásban egy rovat arról szólna s azért töltendő ki, hogy a tenyészkánok megvizsgáltattak-e? Így ez magában véve a tenyészkánok elővezetésére, megvizsgálására vonatkozó rendelet nélkül semmit sem ér s csak arra jó, hogy a tényleges állapotnak meg nem felelő statisztikai adatok szaporodjanak.

A községi sertésenyésztést megiehetősen szabadjára van hagyva. Pedig ha összegezzük a dolgot, fontosságára nézve a többi tenyésztési ágakkal egyenlő színvonalon állónak kell tekintenünk nemcsak azért, mert előszörű kereseti forrás, hanem azért is, mert a közép és az alsó néposztálynak fő élelmezési cikkét szolgáltatja. A szegény ember is szívesen veszi, ha olcsóbban jobb minőségű tapsszerhez jut. Hanem hát legyen ez mégis csak masodrendű kérdés s e mellett állitassék előtérbe a külföldi kereskedelem. Ha ezt vesszük is alapul, akkor is indokolt, hogy a községi sertésenyésztést okszerű előbbvitelén kitehethetőleg faradozzunk.

Mindenekelőtt tehát fölállítandók volnának azon tenyésztési elvek, melyek a községi sertésenyésztésnél a jövőben alkalmazandók. Szabályrendelet alkotandó a községi tenyészkánok szamanak s az azoktól mint apaállatoktól követelt kifogastalan minőség meghatározása, a maganosok által tartott apaállatok vizsgálata, azoknak a községi csordában használhatósága stb. tekintetében.

A második állattenyésztési kérdés, az apaállatoknak nem alkalmas voltak miatt hivatalból elrendelt kiheréltetése nem kevésbé fontos, mert a tulajdon fölötti szabad rendelkezést érinti és sérti.

Öszintén szolva, feltétlenül helytelen azon intézkedés, hogy az alkalmatlan apaállat kiheréltetése a tulajdonos költségére és esetleg karára rendeltetik el. A herelés határozott állatorvosi műtét, melyet egy elvi határozat jóvóltából mindenkinek szabad elvégezni.

A hatóság tehát csak rendelkezik, a végrehajtással s a következményekkel törődjék a tulajdonos. S itt azután sem az évszak nem lesz megválasztva, hogy hideg-e vagy meleg, esik-e vagy nem; sem az nem vétetik tekintetbe, hogy az állat 3 vagy 23 éves; állatorvos végzi-e a műtétet vagy a falu végén lakó cigány? Mindezek pedig igen fontos tényezők, mert az évszak és az időjárás, az esetleg uralkodó ragadós vagy járványos kórok, az állat fiatal vagy idős volta, a műtét alá kerülő szervek egészséges vagy egészségtelen, szabályos és szabálytalan alkata, döntő befolyással bírhatnak-e arra, hogy vajlon helyén van-e a műtét végrehajtása, talan elhagyszandó vagy végre sem hajtható. A mi pedig ezeknél is lényegesebb, az, hogy mindezeket a falusi cigány mérlegelni nem képes. A tulajdonos mindig azon eshetőségnek van kitéve, hogy apaállatnak talan alkalmatlan,

de más célra igen is alkalmas lovát egy helytelen intézkedés következtében elveszti. Kérdjük, hol van itt a tulajdonjog tiszteletben tartása?

Az intézkedés helyességét, még inkább annak szükségességét nem vontuk kétségbe egy pillanatra sem, de igen alapos kifogásunk van a végrehajtás módjára iránt.

A kérdésnek helyes megoldását abban látnók, ha a végrehajtás az állatorvosra bízatik. S mert az állatorvos sem képes előre megmondani, hogy a műtét befejezését milyen komplikációk fogják követni, abban az esetben, ha az állat a herélés folytán elhull, a tulajdonosnak az előre meghatározott érték erejéig kártérítés volna nyújtandó. Hogy milyen alaptól, ki által szerzették ez a — nézetünk szerint különben sem lényeges — összeg, azt nem fejtegetjük. A módot minden esetre könnyen meg lehetne találni.

Ezzel összefüggésben még azt kell észrevételeznünk, hogy az apaállatok megvizsgálására hivatott első fokú hatóság ismerje köteletségének: mérlegelni azon eseteket, midőn valamely községben egyetlen apaállat sem találtatik, állami fedezetű állomás sem áll a közönség rendelkezésére s annak a módja is ki van zárva, hogy a közel szomszédban a fedezetet eszközölhetők volna, hogy ott a herélés elhalasztassék.

Szóval, a közönség érdekeit gyakorlati úton kell a hatóságoknak — a legfelsőbbeknek is — védelmezni és nemcsak mindenféle rendszabályokkal, akar célra vezetőket azok, akár nem, vállaira terhelhet rakni.

Mihály Miklós,
állami főállatorvos.

Ujdonságok.

Szentes, 1892. július 3.

— **Fegyelmi alá vont tisztviselők.** Zsilinszky Mihály főispán, a múlt héten általa Szentes városnál eszékölözött közigazgatási vizsgálat során elrendelte a fegyelmi eljárást Magyar Elek és Szakál Mihály városi aljegyzők ellen; a nevezettek egyidejűleg hivatalos állásuktól is felfüggesztette és a fegyelmi vizsgálat megejtésére Tasnády Antal dr. polgármestert utasította. Ez történt f. évi június 29-én, szerdán és pedig az előző napon, kedden, az illető tisztviselők hivatalában megejtett közigazgatási vizsgálat alapján; — holott ugyanaz nap, tehát jun. 28-án Sima Ferenc lapja úgy irt a főispánról, mint aki ugyanazon időben a tápéi mandátum ügyében, petíciókban utazgatna. Nos hát, látni való, hogy mi ben járt akkor a főispán. Hogy Sima Ferenczet nem tekintni magára sem félcímtes ellenfélnek, sem általában számbavehető egyéniségnek, akinek még a sorsával és mandátumával is érdemes legyen külön foglalkoznia. Sokkal fontosabb teendők azok, amiket elintéz, amik kötelességzetéből kifolyóan, idejét igénybe veszik. És ime, most is — amíg Sima Ferenc lapja — a megtámadott mandátum ügyében — rémlátásokkal gyöttri a gazdáját, sippal-dobbal handabandáz a közigazgatási tisztasága hangzatos jelzőszóval, addig az a főispán itthon, Szentesen nekülát az adminisztráció salakjának kisöpítéséhez teli kézzel markolva beic az éves részekbe.

— **Nőegyleti gyűlés.** A szentesi evangélikus nőegylet ma délután 3 órakor — az egyház tanácstermében tisztújító közgyűlést fogja megtartani. Felmentésre méltónak tartjuk, hogy e fiatal egylet június 12-én tartott ülésében is különböző célokra szavazott meg kisebb nagyobb összegeket; nevezetesen az imaház festésének költségére 25, — a szentesi jótékony nőegyletnek ovodája fenntartására ez évben is 10 — a polgári leányiskola növendékeinek jutalomdíj 5 ezüst forintot.

— **Csanyi népbolondítók sorsa.** Utoléri sorsa a legmegátalkodottabb demagógot is előbbutóbb és aki a közéleti küzdelemben tisztesség-telleg fegyvereket használ, bizony utóvígere is nem sok tisztességben részesül maga sem. Bizonyítja ezt a csanyi Sima-szövetségesek, D. Vincze József és társainak esete is, akik valószínűbb — került-fordult, a vádlottak padjára juttattak és részint pénzbüntetéssel, részint pedig kisebb fogházbüntetéssel fogják megfizetni a tisztességlen apostolkodás árát és azt, hogy a mások becsületét nem respektálták. D. Vincze József és társai nem ismeretlen emberek a közönség előtt. Ezek azok a kiválóan derék férfiak, akikre Sima hívei Csany község adminisztrációját bízn szeretnék, ezek azok a népapasztolok, akik a legutóbbi csanyi restaurációkor a közönséget felbujtották, hogy magukat segítsek be az összes községi tisztekbe és akiknek érdekében a Sima Ferenc lapja olyan keservesen feljajdult, mikor a főszolgabíró nem akarta őket, mint bünyefüti eljárás alatt állókat, sem községi képviselőket sem községi tisztú állásokban megtűrni. Hogy milyen igaz volt a főszolgabírónak, ez csak most lesz nyilvánvaló, amikor a szegedi törvényszék, a csanyi apostolok ügyét letárgyalva, D. Vincze Józsefet és 4 társát részint kisebb fogházzal részint pénzbüntetéssel sújtotta rágalmas, hamis vád és becsületértérs miatt.

— **A jövő év választói.** A f. hó 1-én tartott gyűlést a vármegyei központi választmány, hogy összcalleg a szegvári és tápéi kerületek országgyűlési képviselőválasztásra jogosult választóinak névjegyzékét. A névjegyzék szerint a nevezett két kerületben a jövő évre összesen 2308 képviselőválasztásra jogosult irattott össze és pedig: a szegvári kerületben 1250, a tápéiban pedig 1058 választó. Közösgenként a létszám következőképen oszlik meg: a szegvári kerületben: Szegváron 201, Csanyon 192, Mindszentzen 554, Derekegyháza 47, Mágocs 29, Teésen 13, Fábán-Sebestyénben 48, a két Sövényháza 166; a tápéi kerületben: Tápén 33, Dorosmán 494, Horgoson 180, Kisteleken 234, Sándorfalván 52, Algyón 63. — Az ily elkészült lajstromok a folyó hó 5-től bezárólag 25-ig lesznek úgy az egyes községekben, valamint a központban is közzemlére kitéve oly célból, hogy 5-től 15-ig a netaláni reklamációk, 15-től 25-ig pedig a reklamációkra esetleg tett észrevételek lesznek benyújthatók. Felhívjuk e körülményre a közönség figyelmét azzal, hogy a lajstromokat betekinteni és esetleges reklamációját idején benyujtani senki el ne mulassza.

— **A vármegye jegyzői nyugdíjválasztmánya** a f. hó 19-án d. c. 10 órakor gyűlést tart és ez alkalommal néhai hal. Walter Mihály volt szegvári jegyző özvegyének végkielégítés iránti ügyében is határoz.

— **Szepirodalmi mellékletünk.** Nem mi hagyunk fel vele, hanem a melléklet hagyott fel velünk: ezt a ránk nézve elég kellemetlen hírt kell olvasóinkkal közölnünk. E szepirodalmi mellékletre nézve ugyanis egy fővárosi kiadóval voltunk összekötötésben, aki hetenként — szerzőösszerzésen, rendelkezésünkre bocsátotta az ahhoz való kész anyagot. A múlt hét folytán aztán nagy meglepetésünkre tudatta velünk, hogy — amennyiben a vidéki lapszerkesztőségek vállalatát nem pártolták eléggé, kénytelen azt beszüntetni és így az összekötötést velünk is megszakítani. Ilyen körülmények közt kénytelenek vagyunk olvasóink és előfizetőink szives elindására apellálni azon ígrettel, hogy igyekeznünk fogunk — az akaratunkon kívül eső ezen ígrettségésért más alkalmas körpótlást nyujtani, amely kellő egyenértéke legyen az elmaradt szepirodalmi mellékletnek.

— **Pályázat szülésznői állásokra.** Az új városi statutum értelmében Szentes belterületén 1, külterületen pedig 6 szülésznő lesz, a már eddig működő hatósági szülésznőkön kívül alkalmazva, mire a polgármesteri hivatal

lapunk mai számában hirdeti meg a pályázatot. A 7 szülésznői állás mindenike 50—50 frt évi fizetéssel van összekötve és a pályázatok bezárólag a f. hó 20-ig nyújthatók be a városi tanácshoz. A pályázat egyéb feltételei és kellekei iránt az érdeklődőknek az erre vonatkozó hirdetmény ad bővebb felvilágosítást.

— **Szentes 1893. évi követválasztói.** Szentes város központi választmánya befejezvéen az 1893-ik évre érvényes követválasztói névjegyzék összeállítását, e lajstrom a f. hó 5-től 25-ig húsz napi közzemlére olyanformán lesz a városi iktatóhivatalban kitéve, hogy a f. hó 5-től 15-ig a netaláni felszólalások, 15-től 25-ig az ezekre tehető észrevételek nyújthatók be irásosan a központi választmányhoz. Felhívjuk a közp. választmány elnökének erre nézve lapunkban is közzétett hirdetésére az érdeklődők, általában az adózó és így szavazatképességgel bíró közönség figyelmét.

— **Feloszlott egylet.** A szentesi iparos ifjak képző és segélyező egylete, miután a törvényben körülírt betegsegélyező pénztárak szervezetébe, az önképzés be nem illeszthető, 12 évi fenállás után, mint ilyen megszűnt élni. Folyó évi jún. 19-én megtartott rendkívüli közgyűlés mondotta ki a feloszlást s rendelkezett az egyletnek vagyonra felett. Az egylet értékes felszerelése és bútora, a könyvtár, a Zsoldos-féle 100 forint alapítvány, a zasszó-alap és sorsjegyek (mintegy 125 frt), pénztári készlet stb. a megalakuló iparos ifjúsági önképző egylet-re maradnak; az utas szoba felszereléséről és egyleti határelkairól a közgyűlés a segélypénztár javára rendelkezett. Az indítványba hozott iparos ifjak képző-egyletnek megalakítására a közgyűlés bizottságot nevezett ki, mely az alapszabályokat kidolgozza. Tagjai: Petrovics Soma, Rácz Zsigmond, Sziget Zoltán, Berczeli Dániel és Sipos Lajos. Az év végéig, míg ugyanis az új egylet és a segélypénztár is megalakul: a jelen egyleti tagok jogai és kötelezések érintetlenül maradnak, sőt az egylet a segélyezést is ideiglenesen folytatja.

— **Főbőbevezés.** A radi Kálmán rendőrfőkapitány megfőlebbezte a városi új statútumnak a rendőrfőkapitányi fizetés és a járólévedelemre vonatkozó részét, mely törvényhatóságilag jóváhagyatott, a belügyminiszterhez. Ungancsak főbőbevezés adott be a Horvath Gyula arcképleplezése ügyében hozott törvényhatósági határozat ellen is.

— **Gyermekeledés.** Ehrlich Laura magánóvónő növendékeinek ma délutáni gyermekünnepére, mely d. u. 4 órakor kezdődik a Kass-szálló kerti helyiségében és kézimunka-kiallással lesz összekötve, újból felhívjuk a közönség figyelmét. A gyermekünnep est 7 órakor a városi szánkörben rendezendő gyermek-színleloadás zárja be, mely — mint illyenmül első kísérlet is megérdemli, hogy iránta érdeklődjünk.

— **Sáskairtas.** Az alsó- és felső csordajáráson folyó sáskairtas sikertelenségéről tett jelentést a napokban Dunaháti alkaptány. A jelentés szerint a kiírt sáska-mennyiség koránt sincsen arányban az erre alkalmazott nagy munkacrével. Ez ügyben a tanács által Aradi Kálmán főkapitány és Mike Ödön dr. főjegyző küldettek ki a vizsgálat megejtésére.

— **Nyoma veszett.** Lévai Rozália 12 éves gyermekéja a f. évi június hó 30-án születési háztól eltavozott és azóta nyomtalanul eltűnt. A szülők kívánságára a rendőrség megindította a nyoma veszett kis leány körözötését.

— **Haza toloncolva.** Gubcsi József félegyházi illetőségű munkásember Szentesre jöve, több helyre szegődött el részesnek és vette fel — család-képen a foglalat. A veszedelmes esavargót a rendőrség elfogta és kitöltetvén vele 2 napi börtönbüntetését, haza toloncolta illetősége helyére.

— **Új ügyvéd.** Gál Jenő dr. földink, a szentesi takarékpénztár fiatal könyvelője, június hó 28-án sikerrel tette le Budapestben az ügyvédi vizsgát és nyomban letette az ügyvédi esküt.

Irodalom.

A »Magyar Génius« című társadalmi, irodalmi és művészeti heti lap, mely Hevesi József és Karczag Vilmos szerkesztésében folyó évi január hó 1-én megindult, rövid fél-évi fennállása után, máris a legkedveltebb, legelterjedtebb képes hetilap Magyarországon.

A »Magyar Génius« egy külső kiállításánál, mint belső tartalmánál fogva méltán foglal helyet legelső szépirodalmi lapjaink között, sőt sok tekintetben kiállja a versenyt a külföldi legelőkelőbb illusztrált lapokkal is.

Munkatársai közé tartoznak legelső írónk, művészeink, kik a magyar olvasóközönségnek egy, valóban a legmagasabb nivón álló lapot nyújtanak.

Különösen kiemelhetjük munkatársai közül irodalmunk egyik büszkeségét, *Dóczy Lajos*-t, a ki kizárólag a »Magyar Génius«-nak írja gyönyörű tárcáit, mint e lapnak állandó rendes munkatársa. A »Magyar Génius« olvasóinak az a szerencse jutott osztályrészül, hogy e kitünő írónktól minden héten olvashat egy-egy szellemtől szikrázó cikket, mely mindig valamely aktuális közérdekű tárgyval foglalkozik.

Mert a »Magyar Génius« nagy súlyt fektet a napirenden lévő aktuális eseményekre, melyeket a leghivatottabb tollak ismeretnek, s melyeket a legkiválóbb művészek mutatnak rajzokban. Egyik specialitását a »Magyar Génius«-nak képezik a színes illusztrációk és mellékletek, melyekkel még a külföldi hasonló vállalatokat is túlszárnyalta.

Ezen kívül közül minden számában regényt első írónktól, (a most folyó felében *Benický* és *Bajza Lenkétől*); elbeszéléseket, költeményeket, ismeretterjesztő cikkeket, irodalmi és művészi tárgyú közleményeket, a heti események birálatát satyrikus tollal, közleményeket a hadsereg köréből stb. stb. Különösen nagy kedveltségnek örvendenek arcképtanlányaink, melyben az előfizetőknek beküldött arcképeit mutatják be hű reprodukcióban s az arcképből előkelő írók magyarazzák meg az illetőnek jellemet, gondolkodásmódját. Mint kézelhető, e rovat iránt nagy érdeklődés mutatkozik. Időnként, minden kiválóbb alkalommal rendkívül fényes és gazdagsággal kiállított dísz-számokat bocsát közre. Így az árvamegyei inségesek javára szerkesztett »Kenyér« című emléklap, melybe társadalmunk, irodalmunk és művészetünk kitünőségei irtak és rajzoltak, s mely jelenlegi ünnepi összegzed járul taz inség enyhítéséhez. A husvéti szám és a koronázás jubileumára kiadott emléklap szintén országszerte keltettek feltűnést.

Mind ezek mellett a »Magyar Génius« a legelőkelőbb hetilapok egyike s a közönség, mely méltán érdeklődik az illusztrációk iránt, melyek az eseményeket képekben mutatják be, könnyű szerezni juthat e fényes kiállítású laphoz.

A »Magyar Génius« előfizetési ára egész évre 10 frt, fél évre 5 frt, negyed évre 2 frt 50 kr. Az újonnan belépő előfizetőink a »Kenyér« című emléklapot ingyen kapják.

A »Magyar Génius« szerkesztősége és kiadóirodája.
Budapest, VII. Kerepesi út 14.

A közönség köréből. *)

Nyílt kérdés

a körös-tisza-marosi ármentesítő társulat főigazgatójához.

Sima Ferenc, a körös-tisza-marosi ármentesítő társulat bökény-mindszenti szakaszának igazgatója, a f. évi május hó 8-án meghirdette a nevezett társulat igazgatása alatt lévő szakaszán a lucerna-kaszáló és fűtermésnek a mondott szakasz gátvonalán nyilvános árverésen kaszálásra leendő bérbeadását.

Ezen hirdetésny értelmében a társulati gátak ezen lucerna és fűtermésének ideai kaszálási

*E rovatban közérdekű felszólalások díjtalanul közöltek, de a közlőtektért nem vállal felelősséget a szerk.

joga a f. évi május hó 20-án, reggel 9 órakor lett volna a szegvári határtól a kucori órházig elárverezendő.

Dacára ennek Sima Ferenc szakaszigazgató, anélkül, hogy ezt az árverezni kívánó közönség tudomására hozná, ezen szegvári határ és kucori órház közt lévő szakaszon is megtartotta a kaszáló árverést a hirdetményben kitett napot megelőző napon, vagyis f. évi május 19-én delután.

Bizonyágul ennek, mi alólirottak, a f. évi május hó 20-án, reggel 9 óra előtt megjelentünk a hirdetményben kitett árverés színhelyén, azon szándékkal, hogy kaszálót bérlünk. Legnagyobb meglepetésünkre azonban Muzsik József, Bacsa Bihar József, Kozma Pál, Puskás Pál és fia István ott arról értesítettek, hogy elkéstünk, mert az árverést már az előző nap delutánján megtartották és a kaszálók bérlője — olyik helyen N. N. névre lertve — jobbdán Sima Ferenc szakaszigazgató lett.

Alólirott Hevesi István, Szegvár községi pénztárnok a helyszínén a hirdetmény és a közönség e rút kijátszása ellen erősen tiltakoztam, mire itt alólirott társamat, Gémes József községi bírót Sima Ferenc szakaszigazgató felhívta és azzal csábította, hogy ne tegyünk ellenvetést, jöjjön be hozzá a bíró aznap delután 3 órára Szentesre, itt át fog neki adni a kaszálóból annyit, amennyit kíván és annyitért, amennyitért az árverésen ő maga vette meg.

Ennek folytán alólirottak: Gémes József és Hevesi István a f. évi május hó 20-án, delután bejöttünk Szentesre, hol Sima Ferenc szakaszigazgató csupán Gémes József kereste fel személyesen és ezen alkalommal Sima Ferenc szakaszigazgató 2 rátát, melyet ő maga az árverésen 17 frt — 17 frt 50 kr-ért, tehát összesen 34 frt 50 kr-ért vett meg, ígéréte és adott szava ellenére, 56 frt-ért adta el Gémes Józsefnek; amiről a kezünk közt levő nygta által a főigazgató úr mindenkör személyesen meggyőződhet.

Világos tehát, hogy Sima Ferenc szakaszigazgató a meghirdetett árverés tekintetében a közönséget félrevezette, hogy a nem rendes határidőben megéjtett árverésen a kaszálók jó részét olcsó szerrel magára üttette le és hogy ugyanezen kaszálókat rátánkért másoknak drágábban, tehát a társulat megkárosításával, saját hasznára adja el.

Ily körülmények közt, miután Sima Ferenc szakaszigazgató ez év végéig ezen állásban hivatalosan működik, tehát a társulat kötelekben van és mint tisztviselő a társulat fegyelmi hatósága alá tartozik, nyílt kérdést intézünk a tekintetes főigazgató úrhoz, és jelen felszólalásunkat panaszunk kívánjuk tekintetni:

van-e tudomás az itt elmondottokról? és szándékozik-e ezen ügyben szigorú vizsgálatot tartva, annak eredményéhez képest, a történt visszaélést megtorolni?

Szegvár, 1892. június hó 30-án.

Hevesi István.
Gémes József.

Válasz Juhász János úr válaszára.

A »Szentesi Lap« 76-ik számában hoztam intézett pályázati hirdetményére az a válaszom: »Mást beszél Bodóné, mikor a bor árát kérik.«

Ugyanez alkalommal tudomására hozom, hogy a leszámolási munkálatokban nem szándékom dolgozni, de tudomására hozom azt is, hogy a »Szentes és Videke« 54. számában irottakat annyival inkább fenn-tartom, mivel az abban irottakat ön ismét megerősítette azzal, hogy azt állítja, miszerint a felülvizsgálatra 100 frt szükséges, pedig tudnia kellene, hogy a felülvizsgálati teendőket a szegedi magy. kir. pénzügyigazgatóság díjtalanul hivatalból teljesíti — a jóváhagyó záradékot pedig a szentesi magy. kir. adóhivatal szintén hivatalból tartozik rávezetni.

Pályázati hirdetményében egyet nem értek. Ugyanis ön a városi közgyűlésen azt mondta a felvilágosítás-adás alkalmával, hogy a munkálatot Gajer Vendelnek adta át. Ugyanezt jelentette a városi tanácsos is. Hozzám intéztem, válasszunk szánt pályázati hirdetményében pedig azt mondja, hogy már 3 évi főkönyvet lezart.

Most már csak arra vagyok kíváncsi: melyik hát az igaz? Mert mindkettőt ön irta és irta alá.

Szentes, 1892. július 1.

Sz. Nagy Kálmán.

Nyilatkozat.

A »Szentesi Lap« folyó évi 72-ik számában »Zilált állapotok« című vezércikkben azon állítás foglaltatik, hogy a horgosi tanítókat hónapok óta a község nem bírja fizetni, s ez emberek úgy jutottak fizetésükhöz, hogy a jegyző magánváltóra kölcsönt vett fel, s ebből fizette ki a tanítókat. — Az igazság érdekében indittatva éreztük magunkat a következők kijelentésére:

A horgosi tanítók fizetési e hó folyamán a községi pénztárból teljesen ki lettek szolgáltatva, s így azon állítás, hogy azok a jegyző által magán váltóra felvett kölcsönből lettek volna fizetve, téves, — s félreértésen alapszik, mert a jegyző által e célra kölcsön felvéve nem lett.

Midőn e nyilatkozatunknak b. lapjában való szives közzétételét kérjük, maradtunk a tek. szerkesztő úrnak.

Horgoson, 1892. június hó 28-án.

Zubricky Pál,
községi jegyző.

Balogh János,
községi bíró.

Gazdasági és üzleti értesítés.

Szentes, 1892. július 2.

Hellyel-hellyel megkezdődött az aratás, igen sok helyen szomorú családással, mert mint a ma egy heti értesítőkben jelezteik, a rozsdá felépte sokkal nagyobb pusztítást tett, mint egyelőre gondolni lehetett. Vannak helyek, leginkább a donáti, derekegházoldali, nagytőkei és vekerlapi földekben, hol a vetőmagot nem adja meg a föld, sőt annyira rozsdás, hogy takarmányak sem fog alkalmas lenni a termés számlája, ha zölden levágnák is.

Emelőfogva termésünk átlagát sok, ha 5 m.-mázsára számítjuk 1200 n.-szögöles holdra. Szerencse volna, ha jelenlegi alkalmas időjárásunk az aratás alatt állandóan így maradna.

Gabona üzletünk nem igen veszi figyelembe az álló termelés megromlását, mivel az árak folyton lanyhulnak, és vetelkedv éppen nincs semmiféle szemesterményre.

Az árak következők:

Búza m. m. 78—79 kilós 8 frt, 76—77 kilós 7 frt 80 kr, 75 kilós m. 7 frt 60—70 kr. Kukorica köbke 4 frt 20—40 kr. Árpa köbke 4 frt. Szalonna m. 40—42 forint. Hizott sertés tiszta vágásra 40—42 kr. kilónként.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: Dr. Mátéffy Ferenc
Társ-szerkesztő: Bánfalvi Lajos.

özv. Sarkadi Nagy Sándorné

nagy-tőkei 184 hold tanya-földje több évekre haszonbérbe kiadó. — Értekezni lehet a tulajdonossal I. tized 130. számú háznál.

4109.1892.

Hirdetmény.

A Csongrád község tulajdonát tevő piaci s vásári helypézt, valamint a szabad kikötő s rakpart díjzsedési jog együttesen bérbeadandó lévén, felhivatnak vállalkozni szándékozők, miszerint f. évi július 9-ik napjái ajánlataikat Csongrád község előjáróságánál benyújtani sziveskedjenek. Felvilágosítások Sólhlya Gyula jegyzőnél szerezhetők.

Csongrád, 1892. július 1.

Sólhlya Gyula
jegyző.

Herke Ferenc
bíró.

1461. T. 892.

Pályázati hirdetés.

Szentes város belterületén. a már létezőn kívül még egy, — a város külterületére pedig 6 szülésznői állás rendszeresítése határozatván el; ezen állásokra a városi tanács által pályázatot nyitattik, — külön-külön 50 firt azaz ötven forint évi fizetéssel.

Felhívja tehát a városi tanács mindazon okleveles szülésznőket, kik ezen állások valamelyikét elnyerni óhajtják hogy a szülésznői tanfolyam bevezését igazoló oklevéllel ellátott kérvényüket a folyó évi július hónap 20-ik napjáig a tanácshoz nyújtsák be.

Amennyiben pedig a város belterületére választandó szülésznő a III. és IV-ik tizedben fogja teendőit végezni s ezen tizedek valamelyikében — a kerületekre választandó 6 szülésznő pedig, lehetőleg valamelyik anyai iskola közelében tartozik lakástartani, — a pályázati kérvényben tized és hásszám, illetve a külterületen a határrész és tanyaszám, hol az illető szülésznő lakását tartani fogja a pályázati kérvényben megjelölendő lesz.

Kelt Szentes város tanácsának 1892. évi június hó 25-én tartott üléséből.

3-1

Dr. Tasnády Antal,
polgármester.

Csúsz, kőszvény, tagszaggatás, fejfájás, csipőfájdalom, hátífájdalom stb. ellen legjobb bedörzsölés a Richter-féle

Horgony-Pain-Expeller

Több mint 20 év óta a legtöbb családban ismeretes mint fájdalom-enyhítő szer és minden minden gyógyszerárban kapható 40 és 70 krért. Minthogy utánzások lettek, ennélfogva mindig határozottan:

„Horgony-Pain-Expeller“
kérendő. 18-16

megérkezett és eredeti ölezésben a Tiszaparton, vagy házhoz szállítva a legjutányosabb áron kapható.

Akáczfával

pedig folyton szolgálhatok.

Sonnenfeld Sámuel.

Kölber Ferencz

koosi-fényező és kárpitos-mester

ajánlja magát a szakmájába vágó minden munkák gyors, olcsó és izléses keresztségvételére.

Lakása: Vásárhelyi-útca, Balogh Lajos-féle házban. 3-1

Ugyancsak nála egy jó házból való fiú tanonczul felvétetik.

ad III. közp. v. 1892.

Hirdetmény.

A szentesi követválasztó kerület központi választmánya által közhírré tétetik, hogy a követválasztóknak az 1893. évre érvényes névjegyzék Szentes város közigazgatási iktató hivatalában f. évi július 5-ik napjától 25-éig bezárólag közzemlére lévő kitéve, ezen idő alatt a névjegyzék délelőtt 8 óratól 12-ig mindenki megtekintheti, délután 2 óratól 6 óráig lemosolhatja; miről oly hozzáadással értesítetik a közönség, hogy a névjegyzék ellen az 1874. évi XXXIII. t.c. 44. §-ának rendelkezése bérli is, úgy saját személyét illetőleg, valamint a névjegyzékben történt bármely jogtalan felvétel vagy kihagyás miatt felszólalhat.

A felszólalások beadására határidőül f. é. július hó 5-től 15-ig bezárólag terjedő idő, a felszólalásokra teendő észrevételek beadására pedig az idézett törvény 53. §-a értelmében július hó 16-tól 25-ig terjedő 10 nap tüzetik ki. Figyelmeztetnek az érdekeltek, hogy a felszólalások és az azokra tett észrevételek a szentesi választó kerület központi választmányához címezve, a szükséges okiratokkal felszerelve, bélyegmentes beadványban Szentes város polgármesteri hivatalánál írásban nyújtandók be.

Kelt Szentes város közp. választmányának 1892. évi jún. hó 20-23-ik napján tartott üléséből.

Beszédes István. Dr. **Tasnády Antal,**
közp. vál. jegyző. 3-1 közp. vál. elnök.

Hirdetés.

Joghallgató, ki folyékonyan beszél franciául, e nyelvből órát csak óhajt adni — előnyös feltételek mellett. — Cim a kiadóhivatalban.

UNGHVÁRI PÉTER

fogorvosi műterme

Szegeden, új Mayer-ház, az Európa-szálloda mellett.

Rendelési idő: d. e. 9-12, d. u. 2-5-ig.

Egyes műfogak és teljes műfogsorok, kautschuk, arany és alumínium alapon, légnomással, amerikai módszer szerint, minden rugó- és káposcs nélküli 12-24 óra alatt fájdalom nélküli betétele. Plombirozások a legfinomabb amerikai jegecs és laparannyal, — továbbá platina, ezüst, emalt és osont-massával. Fogműtétek kéjgaz, altatógáz, Bromaehtyl és Cocain alkalmazásával.

Vidékiek és átutazók

előleges bejelentés esetében tartózkodásuk idejére különös figyelemben részesülnek. 3-3

Kioszk-megnyitás.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség tudomására hozni, hogy a kurcántúli Széchenyi-kertben felépített kioszkot, az első zenekar közreműködésével ünnepélyesen megnyitom.

Nem kimélve semmi költséget, igyekeztem oda irányul, hogy a nagyérdemű közönségnek kellemes szórakozási helyet szerezzek. Vasárnap, ünnepnapokon és sétahangversenyek alkalmával a cukrászathoz tartozó cikkeket, ugymint: **agyallat, jeges-kávét, finom sütemények.** a fentnevezett napokon pontosan kiszolgálók.

A nagyérdemű közönség pártfogását továbbra is kérve:

3-2

tisztelettel
Máhr Kázmér,
cukrász.

SCHLICK

-féle vasöntöde és gépgyár
részvénytársaság
BUDAPESTEN

Gyár és irodák: VI. KERÜLET, KÜLSŐ VÁCZI-ÚT.

Városi iroda és raktár: PODMANICZKY-ÚTCA 14. — Flók-raktár KEREPESI-ÚT 77

Gőz- és járgánycséplő-készületek

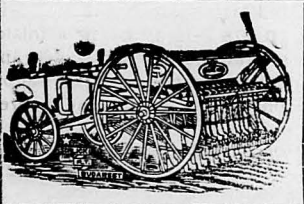
számos első újjakkal kitüntetett

szab. Schlick féle 2 és 3 vasú ekék,
mélyítő- és egyetemes aczél-ekék,
eredeti SCHLICK- és VIDATS-féle
egyvasú ekék, talajmívelő-eszközök.

valamint

Schlick-féle szab. „HALADAS“ sorbavetőgépek.
Takarmánykészítő gépek, darálók, orlómalmok és mindennemű gazdasági gépek. Eredeti amerikai kévékötő és marokkrakó arató-gépek és fűkaszaló gépek, szállító mezői vasutak stb.

Előnyös fizetési feltételek. Legjutányosabb árak. Arjegyzékek ingyen és bérmentve.

Bérleti hirdetés.

A „Szentesi takarékpénztár“ úri-útca felőli házában, a f. évi szeptember 29-től egy, esetleg két nagy

bolthelyiség

bérbeadandó. — Értesítést ad:

3-2

Várady Lajos,
igazgató.

Pintér Istvánnak

egy harmadrész cséplőgépe jutányos áron eladó. — Értekezhetni lehet a tulajdonossal, fel-sőpárti saját házában. 2-2

Értesítés.

Van szerencsém a t. közönség becses tudomására hozni, hogy a magas borárok dacára

saját szüretelésű boraim

árát, összes korcsmahelyiségeimben tetemesen lejjebb szállítottam. — Nevezetesen:

- a Dósai-féle saját házamnál,
- a „Szarvas“-hoz címzett vendéglőmben (Vásárhelyi-útc.),
- a Pál Sámuel-féle dr. Ecséri-házban,
- a Pászti János-féle vásárszéli házban,
- a Kovács János mézáros házában (felső-párt) és
- a Korsós Tóth Sándor-féle házban (felsőpárt)

e boraimat literenként **35 kr.**, két decis poharakban **7 kr**ért méretem ki. Saját házamnál levő üzletemben pedig ugyanezen bort **50 litertől felfelé 25 kr.** literjét fogyasztással együtt, a cséplés alkalmára.

Ugyanott: Kitünő érmelléki bor, fehér, literje **50 kr.** Villányi és ménesi, vörös, literje **60 kr.**
A tisztelt közönség meggyőződést szerezhetett már magának arról, hogy boraimat és a nálam kimérésre kerülő italokat általában mindenkor tisztán kezelem.

Üzleteimet eddig tapasztalt szíves pártfogásukba ajánlva

tisztelettel

Szentes, 1892. június hó.

2—2

NEUMANN JÓNÁS.

Hazánk legkedveltebb savanyuvize

— a —

mely nemcsak a polgári körökben kedvelt, de utat tört magának a felsőbb és legfelsőbb körökben is.

Ó cs. és kir. fensége

József főherczeg asztalán rendes italul szolgál.

Kitünő szolgálatot tesz az emésztési zavaroknál.

Gazdag szénsavtartalmu * A borok színét nem változtatja
Természetes ízt kellemessé teszi

a miért is a vendéglősoknak keverékül „Spritzer” előnyös szolgálatot tesz.

Ujabbban a homokos talajban termelt savanykás borokhoz kiváló előnyösnek bizonyult az AGNES-forrás savanyuvize.

Vegyelmezve **Dr. LENGYEL BÉLA** egyetemi tanár
úr által.

Ajánlja a bel- és külföld számos orvosi tekintélyei által főleg a lélegzési-, emésztési- és húgyvesz-szervek hurutos bántalmainál; hatálosan gyógyítja a Rhachitis-, görvél-, vese- és köszvény-bajokat, epógy használható a tagok csúszos bajainál, gyermekeknek meggátolja a túlságos gyomorsavany-képződést s fokozza az idegrendszer tevékenységét. Gazdag szénsav-tartalmánál fogva ezen üdítő savanyuviz a legkellemesebb ízzel bír s borral használva igen nagy keletnek örvend. — Konstantinápolyban, Alexandriában, legközelebb Fiumében is, ép úgy mint hazánkban, általánosan a kolera megbetegedés ellen praeservatív gyógyszernek bizonyult.

Friss töltésben az ország minden gyógyszerárában, fűszerkereskedésében és vendéglőjében kapható.

ORSZÁGOS FŐRAKTÁR

ÉDESKUTY L.,

cs. és kir. és szerb kir. udvari ásvány-
viz-szállítónál
BUDAPEST, Erzsébet-tér 8. sz.

4751. 1892. sz. Csongrádvármegye alispánjától.

Pályázati hirdetmény.

Szentes rendezett tanácsú városánál rendszerezített s a városi képviselőtestület által választás útján betöltendő következő tisztii állásokra;

- 1) Évi 300 frt fizetéssel javadalmazott kerületi orvosi állásra;
- 2) évi 500 frt fizetéssel javadalmazott alszámvevői állásra;
- 3) évi 500 frt fizetéssel javadalmazott adópénztári tisztii állásra;
- 4) évi 500 frt fizetéssel javadalmazott adótisztii állásra;
- 5) évi 500 frt fizetéssel javadalmazott adóügyi fogalmazói állásra;
- 6) évi 400 frt fizetéssel javadalmazott rendőrbiztosi állásra;
- 7) évi 400—400 frt fizetéssel javadalmazott két irnoki állásra, továbbá az ez idő szerint betöltetlen;
- 8) évi 600 frt fizetéssel javadalmazott alkapitányi állásra;
- 9) évi 500 frt fizetéssel javadalmazott árvaszéki kiadói állásra ezennel pályázatot hirdetek s felhívom mindazokat, kik ezen állások bármelyikét elnyerni kívánják, hogy képes-tettségiüket igazoló bizonyítvánnyal felszerelt kérvényüket **1892. évi július hó 11-ik napjának d. u. 5 órájáig** hozzám nyújtsák be.

Megjegyzem, mikép a megválasztandó alszámvevő- és az adópénztári tiszt 1000—1000 frt, — az adótiszt pedig 500 frt biztosítékot köteles a városi szervezeti szabályrendelet értelmében letenni továbbá, hogy az alszámvevői állás a legközelebbi általános városi tisztújításig, — a többi állás pedig élethossziglan töltetik be.

Szentesen, 1892. évi június hó 27-én.

Dr. Csató Zsigmond,
alispán.

LEGOLCSÓBB KÖNYVNYOMDA

A „SZENTES és VIDÉKE” KÖNYVNYOMDAJA

FOLYÓIRATOK
KÖNYVEK
ZARMÉRLEGEK

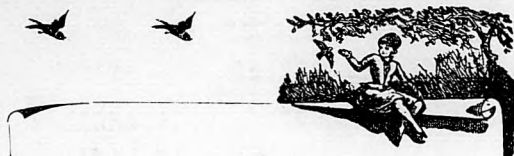
KÖRLEVELEK
KERESKEDŐI
NYOMTATVÁNYOK

Névjegyek
kiszámságos — 50 kottól
aranyszegélyű — 1 füttel
pérfű 100 darab

Keresztelési
Ejegyzési kártyák
széles körűben

RAKTÁRON:
ÜGYVÉDI
NYOMTATVÁNYOK
KÖTELEZVÉNYEK
ADÓINTÓ-
CZÉDULÁK
JUTÁNYOS ÁRBAN

SZÁMLÁK
LEVÉLPAPIROK ÉS
BORITÉKOK
JEGYZÉKEK
VONALOZOTT
ÜZLETKÖNYVEK
RENDELÉS SZERINT

Menyegzői
Báti Meghívók, Tánczrendek
Diszokmányok
Szalag-aranyozás

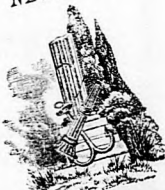

Diszmunkák
több színnyomásban is

GYÁSZ-ELENTÉSEK

GYÁSZSZEGÉLYŰ
NÉVJEGYEK

„SZENTES és VIDÉKE”

SZERKESZTŐSÉGE ÉS HIRLAPKIADÓHIVATALA
(SONNENFELD SÁMUEL UR HÁZÁBAN) I. T. 306. SZ.

ELŐFIZETÉSEKET ELFOGAD — HIRDETÉSEKET VALAMINT NYILTTÉRI KÖZLEMÉNYEKET
A LEGJUTÁNYOSABBAN SZÁMIT FEL.

